

เครื่องมือวัดและประเมินผล
“ความสามารถในการอ่านและการเขียน”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
ภาคเรียนที่ ๑ : มิถุนายน ๒๕๖๒

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

ตอนที่ ๑ การอ่านคำ

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงจากเรื่องที่กำหนดให้ ใช้เวลา ๕ นาที

หมู่บ้านแสนสุขเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๒๐ กม. จึงไม่มีรถวิ่งขวัักไขว่ หมู่บ้านของเราสะอาดสะอาด ไม่มีเศษขยะหรือสิ่งของวางระเกะระกะริมถนน มีอากาศเย็นสบายเพราะมีลำธารไหลผ่าน (ที่มีประโยชน์หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นแหล่งอาหาร ที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น) ชาวบ้านทุกคนรักใคร่กลมเกลียวกันดี พยายามทำงานตามหน้าที่ของตน แม้ว่าแต่ละคนจะทำงานต่างกัน บางคนทำงานธนาคาร บางคนทำงานร้านอาหาร บางคนทำงานในโรงแรม บางคนค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ มีลูกค้าไม่มากมาย แต่ทุกคนก็มีน้ำใจต่อกัน เช่น ครั้งหนึ่งมีคนนำลูกกวาดมาแจกเด็กในหมู่บ้าน อีกครั้งคือมีคนนำกระปุกที่ได้จากธนาคารมาแจกให้เด็ก ๆ แม้บางครั้งบางคราวจะมีการทะเลาะเบาะแว้งกันบ้างจนเด็ก ๆ ที่เห็นเหตุการณ์หน้าซีดเป็นไก่ต้ม แต่ก็รับประกันได้ว่าจะไม่เกิดเรื่องราวใหญ่โต ด้วยเพราะแต่ละคนได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ที่รักเหมือนแก้วตาดวงใจมาเป็นอย่างดี

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

ตอนที่ ๒ การอ่านรู้เรื่อง

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง
ใช้เวลา ๓๐ นาที

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑ - ๓

แดงชอบขี่จักรยาน ฝึกขี่มาตั้งแต่แดงอายุ ๘ ปี มีหลายครั้งที่หกล้มบาดเจ็บ ทำให้พ่อเป็นห่วง จึงบอกให้เพิ่มความระมัดระวังตั้งแต่จะเริ่มขี่ ต้องตรวจจักรยาน
ดูลมยาง เบรก กระจิ่ง ให้พร้อมก่อนขี่ ขณะที่ขี่อย่าขี่เร็วเกินจนไม่สามารถหยุดรถ
ได้อย่างปลอดภัย รักษาระยะห่างจากรถจักรยานของคนอื่น ไม่ขี่อย่างโลดโผน
ถ้าผ่านเส้นทางที่เปียกชื้น ขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ ต้องระวังมากขึ้น หากทำได้อย่างนี้
การขี่จักรยานจะปลอดภัยมากขึ้น

๑. ใจความสำคัญของบทอ่านนี้คืออะไร

ก. ลักษณะของรถจักรยาน

ข. การขี่จักรยานให้ปลอดภัย

ค. วิธีหยุดรถจักรยานที่ถูกต้อง

ง. การรักษาระยะห่างระหว่างรถจักรยาน

๒. ทำไมพ่อจึงเป็นห่วงแดง

ก. เพราะอายุน้อย

ข. เพราะชอบขี่จักรยานเร็ว

ค. เพราะสภาพรถไม่สมบูรณ์

ง. เพราะชอบขี่จักรยานโลดโผน

๓. จากบทอ่านนี้ให้ข้อคิดอะไร

ก. ความมีวินัย

ข. ความมุ่งมั่น

ค. ความรอบคอบ

ง. ความรู้เป็นสิ่งสำคัญ

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๔ - ๕

เด็กที่มีความรับผิดชอบ สามารถดูได้จากการทำงานในบ้าน เช่น การล้างจาน กวาดบ้าน ถูบ้าน ช่วยปลูกผัก รดน้ำต้นไม้ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ปกครอง หรือทำงานที่โรงเรียน เช่น การทำเวรประจำวัน การทำการบ้าน การทำงานที่คุณครูมอบหมาย การตั้งใจทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด จึงเป็นการช่วยฝึกให้เด็กทำงานสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมายและมีส่วนทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในตัวเด็กได้

๔. จากบทอ่านนี้ ถ้าเด็กไม่ทำงานบ้านและงานโรงเรียนจะมีผลอะไรตามมา

ก. ไม่มีหลักการทำงาน	ข. ไม่สามารถแก้ปัญหาได้
ค. การเรียนจะเรียนไม่ทันเพื่อน	ง. การทำงานไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย

๕. ถ้าอยากให้ครอบครัวของนักเรียน มีความสุข นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร

ก. ทำงานที่คุณครูมอบหมาย	ข. ช่วยทำงานแทนผู้ปกครอง
ค. ทำงานที่รับผิดชอบให้สำเร็จ	ง. ทำงานตามความสามารถอย่างเต็มที่

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๖ - ๘

ผมไปเข้าค่ายลูกเสือร่วมกับเพื่อน ผมประทับใจมากที่ได้ลอดซุ้ม คลานไปตามพื้นดิน ภายในซุ้มไม้ไผ่แคบ ๆ คุณครูบอกว่าการเข้าค่ายลูกเสือเป็นการฝึกความอดทน ซึ่งพวกเราก็อดทนจริง ๆ พอไต่ลงพื้นจากซุ้มก็เห็นคุณครูบางท่านร้องเพลง บางท่านตีกลอง บางท่านรอประเป๋ัง เป็นการต้อนรับชาวค่ายลูกเสือ ผมและเพื่อน ๆ มีความสุขที่ได้มาเข้าค่าย เพราะถึงแม้ใบหน้ามอมแมม แต่พวกเราทุกคนก็หัวเราะ ยิ้มแย้มแจ่มใสให้กัน

๖. ใจความสำคัญของบทอ่านนี้คืออะไร

ก. วิธีการต้อนรับลูกเสือ	ข. สถานที่เข้าค่ายลูกเสือ
ค. กิจกรรมที่สนุกสันทนาการของค่าย	ง. การเข้าค่ายลูกเสือที่มีความสุขใจ

๗. ทำไมต้องเข้าค่ายลูกเสือ

ก. เพื่อฝึกให้เข้มแข็ง	ข. เพื่อให้รู้จักการลอดซุ้ม
ค. เพื่อฝึกให้รู้วิธีสร้างค่าย	ง. เพื่ออยากให้ลูกเสือสนุกสันทนาการ

๘. ข้อใดใช้คำแสดงข้อคิดเห็น

ก. ถึงแม้ใบหน้ามอมแมม	ข. คุณครูบางท่านร้องเพลง
ค. ลูกเสือคลานไปตามพื้นดิน	ง. ผมและเพื่อน ๆ มีความสุข

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๙ - ๑๐

พ่อกับแม่ยืนมองสายฝน ฉันคิดว่าเมื่อมีน้ำฝนคงจะได้ปลูกผักแล้ว พ่อเล่าว่าการปลูกผักสวนครัวเพื่อให้ได้ผักมาแถมแต่ละหม้อ ต้องใช้เวลาและความเพียรพยายาม โชคดีมากที่มีน้ำฝนเพราะบ้านเราแห้งแล้งมานาน เมื่อมีน้ำที่จะรดผักแล้ว เราก็เลือกชนิดของผักให้เหมาะกับดินที่ปลูก วิธีการเพาะเมล็ด การเตรียมแปลง เมื่อได้ต้นกล้าที่แข็งแรงนำมาปลูกในแปลงที่เตรียมไว้ คอยบำรุงใส่ปุ๋ย ให้น้ำ ดายหญ้า ไล่แมลง รอรวันที่ผักโตได้ที่ก็สามารถเก็บมาทำอาหาร ต้มหรือแกงอร่อย ๆ ต่อไป

๙. จากบทอ่านนี้ **ไม่ได้**กล่าวถึงข้อใด

- ก. ประโยชน์ของผักสวนครัว
- ข. ขั้นตอนการปลูกผักสวนครัว
- ค. การใช้น้ำฝนปลูกผักสวนครัว
- ง. อันตรายจากสารเคมีที่ใช้ในการปลูกผักสวนครัว

๑๐. จากบทอ่านนี้ ข้อใดที่นำไปใช้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

- ก. การปลูกผักสวนครัว
- ข. การเลือกปุ๋ยที่เหมาะสม
- ค. การทำแปลงปลูกผักสวนครัว
- ง. การเก็บกักน้ำฝนไว้ใช้ยามหน้าแล้ง

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๑ - ๑๓

ทุก ๆ วัน ข้าวโฑจะจัดข้าวของเครื่องใช้ของตนเองและของใช้ในบ้าน เช่น ถุงเท้า รองเท้า กระจเป่า เสื้อผ้า ปัดกวาดที่นอน พับผ้าห่มของตนเองและของพ่อแม่ ได้อย่างเรียบร้อยทุกวัน ส่วนอ้อยชอบวางข้าวของไม่เป็นที่เป็นทาง เช้าวันหนึ่งอ้อยไปขอยืม ถุงเท้าของข้าวโฑ ข้าวโฑสามารถหยิบถุงเท้าให้อ้อยยืมได้ทันที วันถัดไปข้าวโฑไปขอถุงเท้าคืน อ้อยหาถุงเท้าไม่เจอ ข้าวโฑจึงช่วยหาและบอกอ้อยว่า ถ้าอ้อยจัดข้าวของให้เป็นระเบียบเรียบร้อยก็จะหาของได้ง่ายและรวดเร็ว อ้อยก็รับคำและขอบคุณข้าวโฑที่ช่วยแนะนำ

๑๑. การกระทำของข้าวโฑแสดงให้เห็นคุณธรรมข้อใด

- ก. ความเมตตา
- ข. ความกตัญญู
- ค. ความรับผิดชอบ
- ง. ความมีระเบียบวินัย

๑๒. ถ้าอ้อยทำตามคำแนะนำของข้าวโพดเหตุการณ์ใดจะเกิดขึ้น
- ก. มีความสุขมากขึ้น
 - ข. หางของไต้ง่ายรวดเร็วขึ้น
 - ค. ข้าวของเครื่องใช้ใช้ได้นานขึ้น
 - ง. ไม่ต้องขอยืมถุงเท้าของคนอื่นอีก

๑๓. ถ้าอยากให้บ้านมีความเป็นระเบียบ ควรปฏิบัติอย่างไร

- ก. ปิดกวาดที่นอนทุกวัน
- ข. ดูแลของใช้ของตนเอง
- ค. ทำความสะอาดบ้านทุกวัน
- ง. จัดสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านให้เรียบร้อย

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๔ - ๑๖

ตาและหู ต่างเป็นเพื่อนรักกันมานาน ทุกครั้งที่ทั้งคู่เดินทางไปโรงเรียน ก็ได้สัญญากันว่า ตานั้นจะคอยสังเกตเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา หูก็จะคอยฟังสิ่งที่ได้ยินตลอดเวลา วันหนึ่งขณะที่คุณครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ กำลังสอนเรื่อง ความสามัคคีอยู่นั้น ตาก็ตั้งใจดูครูผู้สอนตลอดเวลา หูเห็นเช่นนั้นจึงตั้งใจฟัง ทั้งคู่ตั้งใจดู และตั้งใจฟังครูสอน เมื่อหมดเวลาเรียนคุณครูให้ตาและหูอธิบายความรู้เกี่ยวกับความสามัคคี ทั้งคู่จึงสามารถสรุปบทเรียนเรื่องความสามัคคีได้เป็นอย่างดี ทั้งตาและหูมีความสุขมาก

๑๔. จากนิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดเรื่องใด

- ก. การเสียสละ
- ข. การช่วยเหลือกัน
- ค. การไว้วางใจกัน
- ง. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

๑๕. เหตุผลสำคัญของการทำพฤติกรรมตามบทอ่านคือข้อใด

- ก. เป็นที่รักใคร่ของครู
- ข. มีความรู้ในเรื่องนั้น
- ค. เป็นที่ฟังของเพื่อน ๆ
- ง. ทำให้มีความสุขกายสุขใจ

๑๖. นิทานเรื่องนี้สอนเกี่ยวกับเรื่องใด

- ก. การตั้งใจเรียน
- ข. การหาความสุข
- ค. การทำเพื่อส่วนรวม
- ง. การรักษาคำสัญญา

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๗ - ๒๐

การปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อไว้กินเองในครอบครัวจะทำให้ลดรายจ่ายลง ถ้ามีมากก็สามารถนำไปแบ่งขายให้กับเพื่อนบ้านสร้างรายได้ให้กับครอบครัว แต่ต้องเลือกพันธุ์ผักที่เหมาะสม ราคาดี การปลูกพืชผักสวนครัวไว้ประกอบอาหารนิยมปลูกภายในบริเวณบ้านของตนเอง เพื่อความสะดวกแก่การนำมาบริโภคในครัวเรือน ถ้าเหลือก็สามารถนำไปจำหน่ายเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว การปลูกจะต้องเริ่มจากการเตรียมแปลงปลูก การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ การดูแลรดน้ำ พรวนดิน หมั่นกำจัดศัตรูพืชโดยดัดใช้สารเคมีหรือสารพิษฆ่าแมลง เปลี่ยนมาใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักแทน เพื่อปราศจากการตกค้างของสารพิษ เราต้องคำนึงถึงความปลอดภัยต่อตนเอง ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม หากทำเช่นนี้จะทำให้เรามีสุขภาพกายและใจที่ดี รวมทั้งยังเป็นการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมที่ดีให้คงอยู่ต่อไป

๑๗. ใจความสำคัญของบทอ่านนี้คืออะไร

- ก. การปลูกผักสวนครัวมีประโยชน์กับตนเองและสิ่งแวดล้อม
- ข. การปลูกผักสวนครัวในบริเวณบ้านเพื่อความสะดวกในการเก็บผลผลิต
- ค. การปลูกผักสวนครัวมีวิธีการปลูกเพื่อให้ได้ผลและมีความปลอดภัยในการบริโภค
- ง. การปลูกผักสวนครัวสามารถปลูกได้หลายสถานที่และใช้ปุ๋ยเพื่อบำรุงพืชผักให้งอกงาม

๑๘. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการปลูกพืชผักสวนครัว

- ก. เพิ่มรายได้
- ข. ลดรายจ่าย
- ค. กำจัดศัตรูพืช
- ง. รักษาสิ่งแวดล้อม

๑๙. ข้อความใดสื่อความได้ตรงตามบทอ่านมากที่สุด

- ก. ปลูกผักสวนครัวได้หลายที่
- ข. การปลูกผักสวนครัวไว้กินเองทำให้มีสุขภาพดี
- ค. การปลูกผักสวนครัวเป็นรายได้หลักของครอบครัว
- ง. การดูแลการเจริญเติบโตของผักสวนครัวเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อม

๒๐. “แต่ต้องเลือกพันธุ์ผักที่เหมาะสม” ข้อความนี้สัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด

- ก. แบ่งขาย
- ข. สุขภาพดี
- ค. กำจัดศัตรูพืช
- ง. ปราศจากการตกค้างของสารพิษ

ฉบับที่ ๒ การเขียน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนเขียนเรื่องตามจินตนาการจากภาพที่กำหนดให้ได้ใจความสมบูรณ์ ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว ๑๐ บรรทัด และตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม ใช้เวลา ๒๐ นาที

ชื่อ ชั้น เลขที่

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....